

50 anys de l'Institut Escola Molí

Lourdes Ferrando i José M. Medina

L'11 de març de 1974 s'inaugura el *Colegio Nacional Cardenal Cisneros* en el carrer Molí, 57-63, cantonada Tissó. *La Vanguardia* del 12 de març feia ressò de la inauguració, per l'alcalde, senyor Masó, d'aquest nou centre escolar. El definia com un dels més importants i millor dotats de Barcelona, amb capacitat

per a 1.500 alumnes i 33 mestres (arribarien a 40). Dotat amb 30 aules, més 4 d'ús polivalent, un gimnàs, una pista esportiva i biblioteca. Més endavant es construiria una piscina coberta i un camp de futbol (la piscina mai es va construir).

Però el Cardenal Cisneros ja va néixer amb "història". De fet, feia 17 anys que estava projectat i mai s'acabava de construir. La manca de places escolars públiques va fer que es multipliquessin les acadèmies privades, instal·lades en pisos i amb mensualitats que moltes famílies no podien pagar. Els barris reivindicaven la nova escola, tant és així que l'11 d'octubre de 1973, la premsa es va fer ressò dels escrits que els pares de Prosperitat, Verdum i Roquetes havien enviat a l'Ajuntament i la *Delegación del Ministerio de Educación y Ciencia* exposant el greu problema de l'educació en aquestes barriades. La resposta va ser que podien matricular als seus fills al Grupo Escolar Agustina de Aragón i al febrer ja estaria acabat el nou centre.

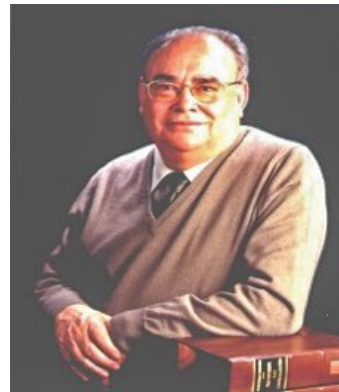
Inauguració de l'Agustina de Aragón

El G.E. Agustina de Aragón estava format pel "Pavelló de les Roquetes" i un edifici prefabricat. El "Pavelló de les Roquetes" va ser construït el 1932 amb la fusta del Pavelló de Suècia de l'Exposició Universal del 1929, pel Patronat Escolar de l'Ajuntament de Barcelona. Amb la construcció d'un nou edifici el 1954, que allotjaria a les nenes, el Pavelló passa a ser escola de nens i tot

el conjunt passa a dir-se Grupo Escolar Agustina de Aragón. Els anys 70 aquesta escola estava destinada a desaparèixer, per a urbanitzar la Via Júlia. La nova escola absorbiria el seu alumnat.

Una vegada inaugurat el Col·legio Nacional Cardenal Cisneros es va procedir al trasllat. Una de les informants de l'Araceli Alcalde García pel seu TFG (2019-20)¹ explica com un dia cada alumne/a va haver d'agafar la seva cadira i el seu pupitre i transportar-los a la nova escola.

El Cardenal Cisneros estava cridat a ser pioner en molts aspectes de la vida escolar i del barri. Per començar, els pares i mares es van organitzar en una Associació que, malgrat eren les mares les encarregades de l'educació dels seus fills i filles, portava el nom de *Asociación de Padres de Alumnos* (APA).

Rafael Delgado

Jesús Torcal

El president de l'APA va ser el Rafael Delgado, que junt amb el director del centre, Matias Jesús Torcal, van fer un bon equip convertint l'escola en un servei públic pel barri. A falta de zones esportives o recreatives, els nens i nenes jugaven al carrer amb tots els perills que això suposava. El Cardenal Cisneros va obrir la seva pista poliesportiva a partir de les 18 h i els caps de setmana a tots els nens i nenes del barri. Aviat, l'APA va començar a organitzar activitats extraescolars. El menjador escolar també va acollir alumnes d'alguna acadèmia propera que no tenia menjador. No tothom ho va aprovar, però es va fer "per bé de totes les criatures, estudiessin on estudiessin".

També es van obrir les instal·lacions per a reunions o activitats de partits polítics, sindicats o associacions. En el pitjor dels casos eren reunions clandestines, en el millor, eren activitats legals, però no hi havia un altre lloc per a fer-les. El 1976 el Cisneros va acollir un concert de José Antonio Labordeta.

¹Alcalde García, Araceli (2019-20) TFG "Impacto de la escuela Cardenal Cisneros (1974) en el territorio. Estudio de la realidad socioeducativa del barrio Prosperitat (Nou Barris) en los años 70."

El C.N. Cardenal Cisneros va ser el primer centre a la ciutat de Barcelona que va començar a impartir l'assignatura de català, el curs 75-76. Els pares i mares veien l'aprenentatge del català com una oportunitat per la integració dels seus fills i filles en la societat d'acollida. Per això ho van impulsar. Al començament eren els mestres d'Òmnium Cultural els encarregats d'ensenyar-ho. Les famílies pagaven una quota pel seu manteniment.

EVALUACIONES / AVALUACIONS	
Area de Lenguaje	Lengua Castellana
	Llengua Castellana
Àrea de Llenguatge	Lengua Extranjera
	Llengua Estrangera
	Lengua Catalana
	Llengua Catalana

Curs 1975-76

Els primers anys del Cisneros van coincidir amb la transició a la democràcia. A nivell de pedagogia, l'escola també va fer una "transició". L'Araceli Alcalde García, recull en el seu TFG (2019 - 20)¹ com van coincidir en l'escola els i les mestres més grans, que havien estat alumnes de les escoles de la República, que intentaven aplicar la pedagogia apresada llavors, ara ja en llibertat. També estaven els formats en l'escola franquista, amb la vara i "*la letra con sangre entra*" que, amb classes de 40 o més alumnes no sabien com fer-ho per canviar de metodologia. I els i les joves que anaven arribant, sobretot les parvulistes, amb noves idees, disposades a implantar una nova metodologia.

El 1981, per iniciativa de l'APA del Cisneros, es crea la ludoteca "La Guineu" dintre del recinte escolar, però oberta a tot el barri. Es va convertir en la primera ludoteca de Barcelona.

A partir de 1975 va haver-hi una davallada de la població escolar de primària. Moltes classes quedaven

buides als centres de primària, però se'n necessitaven més a secundària. Des del curs 1985-86 una part de les instal·lacions de l'escola van passar a ser una extensió de l'Institut Sant Andreu on s'impartia BUP I COU i, a partir del 1990 es converteix en institut: IES Galileo Galilei.

El 1994, per votació entre la comunitat educativa, es decideix canviar el nom de l'escola de Primària, Cardenal Cisneros, pel de Prosperitat.

El CEIP Prosperitat i l'IES Galileo Galilei han compartit instal·lacions fins al curs 2022-23 que s'han reconvertit en l'Institut Escola El Molí. Segons expliquen a la seva web, "el propòsit d'aquesta fusió és integrar les etapes de l'ensenyament obligatori, des dels 3 als 16 anys en una mateixa línia pedagògica"².

Durant aquests 50 anys d'història, aquesta escola ha estat un referent pel barri de Prosperitat i, sobretot, pel seu alumnat, que no perden mai l'oportunitat de retrobar-se i recordar els temps d'escolarització. És així com van celebrar el 25 aniversari de l'escola "*por todo lo alto*" i com ara han acudit a la festa d'inauguració de l'exposició "50è Aniversari Cardenal Cisneros - El Molí". El José María Medina, col·laborador de l'Arxiu Històric de Roquetes Nou Barris i ex-alumne de l'escola ha estat qui ha muntat aquesta magnífica exposició que ha rebut moltíssimes visites tant a l'escola com quan es va exposar a la nostra seu.

Des de l'Arxiu Històric de Roquetes Nou Barris volem felicitar a l'Institut Escola El Molí en el seu 50è Aniversari i desitjar-li molta sort en aquesta nova andadura. Que per Molts Anys continueu fent tan bona tasca!!

² <https://agora.xtec.cat/ieelmoli/>